

Amhgar bisigh bás flatha

[Ó Donnchadha, T. *Leabhar Cloinne Aodha Buidhe*, Dublin, 1931, poem 41]

1 Amhgar bisigh bás flatha;
leis cinntir crúas míoratha;
mur as leis laghdaighther bail
leis ardaighther gach easbhaidh.

2 Mur dhearbhuid teadhma is tacha
olc bisigh bás ríoghflatha;
mairg ler fromhadh fréimh da nimh;
lén 'na chomhar ní cluintir.

3 Le bás flatha, foirfe an fios,
tig gach lén bhus lór d'aimhlios,
'na ghrinnfhios as gnáth sinne,
mhillios cách i gcoitchinne.

4 Da bhás tarthor tús gach leóin
is gheines orchra is éidreóir;
leis tar cert cinntior gach coir,
's mhilltior reacht agus riaghoil.

5 D'imtheacht flatha do réim ríogh
fásaidh gaoth gorta is gairbhshíon,
fásaidh 's gidh féile i laige
's fásaidh déine is dochraide.

6 Tig do bhás flatha fíre
meath cnúais dusgadh doirbhshíne;
's neart i bhfoghlaibh, gá dás de,
tre bhás chodhnaigh gach críche.

7 Fásoid fós adhbhoir osnadh,
neamhghrádh cáigh 's a gcomhorsan,
ní sgél núidhe um Bhanbha Breghe,
's dúile balbha do bhuaidhreadh.

8 Airde i sreibh, ísle i n-eathoibh,
annsa cháigh do chlaóinbhrethoibh;
ró míoratha, i gcás ná cuir,
ar bhás ríofhlatha ríomhthair.

9 Rug oirne olc nárbh annamh,
do dhearbhadh a ndubhramar,
tásg flatha go nuaidhe anos,
tacha bhus buaine bheuros.

10 I sé an t-ardfhlaithe Art Ó Néill,
Mac Seaáin, maith gan mhímhéinn,
ler dubladh tlás ar dtreisi,
ughdur na gcás gcráitesí.

11 Da bhás tairnic síos re seal
torchur tonn tairthe coillteadh;
ní fáth rúin nuaidhneimh na nél,
nó ar bhuaidhreigh d'úir is d'aiér.

12 Dhe táinic, truaighe an pudhar,
grian is eusga i n-eundubhadh;
an tuirrsí ca taobh nár ghabh,
raon na soillsí gur siabhradh ?

13 Dhe thioctus tásg nach usa;
truagh foirchionn na foghlasa,
gach aonrath ar gcúl do chur;
saoghlach an tnúdh gar dturnamh.

14 Dha dhíth tig, toisg dob annamh
gníomh, 'na chló nach gcualamur,
le roinert trén gan taisí,
lén oireacht is eaglaisí.

15 Dha dhíoth fós tig is tiocfa
múchadh aoibhe is aigionta,
san fhoirmsí um chaoimhlíós ó gCuinn
an toirsi ar aoibhníós aguinn.

16 Dhe thioctas, mur tá ar dteacht
sgrios naomhord, díochur dillecht,
d'ulc na sgél tubhadh treabhthach,
lén brughadh is baintreabhthach.

17 D'ég Airt ba rioghdha riaghail,
síol tuirrsíoch Néill naoighiallaigh
crú ríogh dob iontnúidh 'sgach echt,
do iompúidh síón a soibhert.

18 Cumha Airt Í Néill aníodh
fada théid truaighe a haisdior,
a mairgnimh dá seachna sinn
fa cheathra hairdibh Éiríonn.

19 Éire an amhgair gidh í ann,
teasta a ciall, cóir nach marann;
túar dubhaidh an airc rér an
do chumhaidh Airt, 's ní hiongnadh.

20 Dá chaogad rí do ríghibh
is seisior i seinlínibh,
ionann méin dóibh is disi,
d'ibh Néill do fhóir uirrisi.

21 Mur sin nach iongnadh d'Éirinn
mur tá um ionnua Úirfheilim;
maith 'na ndeoidh do dheughfadh dhi
na treoin nach seunfadh sisi.

22 Saorua Bríain charroigh chródha,
aodhoire na honóra,
'sé uainn i Sgire na sgath,
budh húaill 'na croidhe a caomhthach.

23 Tumba clach codhnaigh Line,
do líonadh m'fhath oirbhire;
lán d'fhéile d'uaisle agus d'íocht
's do réidhe an uaighsi is d'oirbhiort.

24 An mhórdha an rath an riaghoil
's onóir shil Néill Naoighialloigh,
'síad fóm i n-aonuaigh is Art;
glór nach daoruail adubhart.

25 An mhíonla an mhaisi an mheanma,
an tromdha, an tlacht tighearna,
an gart gan úaill gan obadh
le hArt uainn do hionnlogadh.

26 An diadha an eagna an umhla
an fhoghlum ard ughdardha,
féch san uaighsi Airt Í Néill,
's cairt na huaisle 's a hairdréim.

27 Do só an fhéile 's an rath ríogh,
do só an mhaith mhór gan mhaoithghníomh
síos le craoibh fhonnghloin Uisnigh
san chomhroidh chaoil chumhoingsin.

28 An cert an chaoimhe an chonnla,
an mhórdháil an mhesardha
eite lúidh 's tlacht ar dtreisi
le hArt fa úir mh'ainnisi.

29 Fionchrú airdríogh Innsi Breagh
's mórfhuil ríogh na gcóig gcóigedh,
bláth saorshlat gan chiaigh sgach cáil

i gcraidh le saormhac Seaáin.

30 Rún sámh gan chroidhe gcorrach,
dalta tuath is termonnach,
sén rathbhuidhe, riar [na gcean],
Athghuaire cliar is coinmheadh.

31 Reulta fhileadh fhóid na bhFionn,
mac meic Briain aithchreach Éirionn,
sgáthán cléire chraoi Logha
do chnaoi an fhéile i n-aontogha.

32 Díoghruis einigh aicme Néill,
an rug leis cuid da chaithréim?
gidh fáth dér do dhortadh dhi,
íochtar a sgél do Sgire.

33 Focht arís a dheimhin di
an bhfuair sí 's a fhios aici
samhail an chuirpsi 'na cill?
tuigsi amhuil a hintinn.

34 Fionnua Briain mhóir meic Féidhlim,
creach shuaithnidh do Sheinéirinn
cian bhus béd duine ós daoinibh,
ég an ruire rathfhaoilidh.

35 Creach ar chreich an t-égsin Airt
lén ar lén, miste an mhalairt,
díoth coitchionn go ndáil ndecra,
foirchionn áir na huaislechta.

36 Cuis mh'orchra, m'adhbhar tathoimh
fuil ríoghdha Chuinn Cheudchathaigh,
brat do thalmhuin más dion dí,
gníomh do fthalmhaigh an éigsi.

37 D'ég shaoirmheic Sheáain mheic Bríain,
craobh chnuais do fhás a huirchriaidh,
terc maoithbhreth le bronnadh bheas,
aoinchreach ollamh is éigeas.

38 Fiú ar thairsiod da chéibh gcaistigh
prímhchliar an fhuinn Ulaidhsin,
techt 'na iodhnais nach dóigh dhí
a Róimh ionnmhais is inmhe.

39 D'ionnmhus Airt airc na n-ollamh
baoghlach fós go bhfuaramar,

mó as dodhuing i gcill a chur,
nar fhill oruinn 'na amhgar. A.mh.g.a.r

40 Seacht mbliadhna is sechtmhohad slán,
's míle is sé céad go comhlán,
aois mhic Dé ré n-oidhidh d'Art,
soighein bha ré san ríoghacht. A.mh.g.a.r.b.i.s.i.gh

41 Íosa Críost da chaomhna i rath,
Aodh mac Briain, bráighe Ruarcach,
aigniodh fial nár aontoigh olc,
mo ríar m'aontoil is m'annsacht.